

УДК 81'42'37: 811.111

Біленко Т. Г.¹, Сіра В. А.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Е-111 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ

Швидкий розвиток комп'ютерної термінологічної системи та впровадження Інтернету у всі сфери життя зумовлює розвиток словникового запасу. Інформаційна революція на початку ХХІ століття вимагає модернізації існуючих наукових термінів та створення нових лексичних одиниць, щоб позначити реальність сучасного життя. Багато англійських неологізмів стали міжнародними, і їхня кількість постійно зростає. Інноваційний мовний процес найбільш активно проходить у тих сферах, на які впливають макросоціальні фактори, тому мова Інтернету, яка обслуговує безліч різних сфер діяльності людей, привертає увагу в аспекті викриття основних структурно-семантичних описів словника та фразеології. Неолексеми, які називають нові поняття, пов'язані з відкриттями, технологіями, на сьогодні є дуже важливими. Їх дослідженню присвячені численні праці вітчизняних і зарубіжних лінгвістів: Бакіна М. О., Брагіна А. О., Березовенко А. В., Габінська О. А., Дегтяр І. Г., Земська О. А., Algeo J., McKean E., Sheidlower J., Sornig K., Fischer R. та ін. Мета роботи – виявити способи творення неологізмів сфери інтернет комунікацій, визначити їх активність у цьому дискурсі.

Прийняти виникнення неологізмів: 1) потреба називати нові предмети, явища, поняття: *айфон, айпод, смартфон, таймшит, серфінг, кіднепінг, лістинг*; 2) потреба замінити назви точнішими, зрозумілішими, які б більше відповідали нормам сучасної української мови (лексичні неологізми): *екземпляр* – примірник, *покликання* – виноска; 3) набуття словами, що вже існують у мові, нових значень (семантичні неологізми): *акцептувати* (прийняти рахунок, вексель до платежу) – *акцептувати* (перен. схвалювати); *планишет* (з фр. Planchette, букв. – дощечка; це чотирикутна дошка, на яку

наклеєно креслярський папір; застосовують при картографуванні; є ще три вузьких значення) – *планишет* (перен., підвид сучасних комп'ютерів).

Способи творення неологізмів в інтернет комунікації: 1) скорочення та аббревіатури: GPS (Global Positioning System) – глобальна система навігації та визначення положення абонента стільникового зв'язку, IP address (Internet Protocol address) – IP-адреса інтернет-протоколу. Іншомовні компоненти, які виявляють активність у творенні неологем: *поп-, прес-, арт-, боді-, кібер-, веб-, топ-, екс-, нано-, супер-, блиц-*: прес-конференція, веб-сторінка, бліцопитування, нанотехнології, топ-менеджер, екстраклас. Аббревіатури є базовими для нових словотвірних гнізд: піар (PiAr, PR) → піарник, піарівський, політPiAr, високопіарний, PR-кампанія, PR-агенція, політPR, політPRмен(Форум: основний інстинкт 2010). Утворення нових слів за аналогією до вже наявних свідчить про життєздатність і тенденцію до активності певних словотвірних моделей: холокост (масове знищення) – телехолокост (про телепроект, Мумін Шакіров, автор «Цілком таємно» 2012). Гра зі словом створює комічний ефект: до “товариство з обмеженою відповідальністю” масмо “товариство з необмеженою безвідповідальністю”; 2) субстантивне творення дериватів: іменники на позначення осіб, на *-изація, -изм*; 3) іменна префіксація (префікси з суспільно значущою семантикою *пост-, анти-, псевдо-, квазі-, супер- поп-, прес-, арт-, боді-, кібер-, веб-, топ-, екс-, нано-, супер-, блиц-*): *нанотехнології, піар-кампанія, фітнес-клуб, айті-галузь, е-декларация*. Переважно це іменники, що позначають новітні явища та предмети; 4) словоскладання є одним з найпродуктивніших способів творення неологізмів – злиття декількох лексичних значень утворює нову семантичну одиницю з новим значенням, яке домінує над індивідуальними значеннями основ і характеризується додатковим семантичним компонентом, якого немає в жодній з основ. Класичними моделями словоскладання є N + N N; A + N N: *citizen-terminal* – людина, яка використовує технологічні розробки у якості аксесуарів або предметів одягу; 5) калькування, яке полягає в збереженні незмінної внутрішньої форми й передбачає існування двобічних міжмовних відповідностей між елементарними лексичними одиницями, які й використовуються як «будівельний матеріал» для відтворення внутрішньої форми запозиченого або перекладного слова: *digital dementia* –цифрове слабоумство, або цифрова деменція.

Отже, неологізми є багатим ресурсом для розуміння не тільки того, змінюється культура, але і того, як реагують на ці зміни. Збагачення англійської лексики здійснюється майже винятково завдяки власним мовним ресурсам через словотворення та зміну значення існуючих одиниць формотворення. Найбільш активні способи словотворення інновацій: суфіксальний, префіксальний, словоскладання та аббревіація. Збагачення лексичного складу мови за рахунок семантичних новотворів є вельми

продуктивним у науково-технічній галузі, зокрема, у галузі високих технологій. Особливістю комп'ютерної термінології є те, що вони постійно втрачають свій спеціалізований характер функціонування і стають здобутком загальної літературної мови, яка пов'язана з усіма сферами життя і широко використовується носіями мови.